

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība

Reģistrācijas Nr. 40008043830 Bruņinieku iela 29/31, Rīga, LV-1001, Latvija
Tālrunis, fakss: 672 70 273, e-pasts: lizda@lizda.lv www.lizda.lv

Rīgā

08.11.2019. Nr. 206

Pārresoru koordinācijas centra vadītājam
Pēterim Vilkam

Par Nacionālā attīstības plāna
2021.-2027. gadam 1.redakcijas projektu

Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība (turpmāk - LIZDA) atzinīgi vērtē iespēju piedalīties ekspertu darba grupās Latvijas nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam sagatavošanas procesā. LIZDA ir pateicīga par Pārresoru koordinācijas centra vadības sniegto informāciju 2019. gada 25. septembrī un tajā rosināto priekšlikumu uzklaušīšanu un ņemšanu vērā.

LIZDA iepazīnās ar Nacionālā attīstības plāna 2021.-2027. gadam 1.redakcijas projektu (turpmāk – NAP2027) un **neiebilst pret normatīvā akta tālāku virzīšanu un rosina veikt zemāk uzskaitītos precizējumus.**

1. *Pie rīcības virziena ““Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai” uzdevumiem [140, 141, 142, 144] lūdzam papildināt līdzatbildīgās institūcijas ar sociālo partneri izglītības nozarē - LIZDA.*
2. *Apakšsadaļā Rīcības virziens / Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība punktu [148] izteikt sekojošā redakcijā:
[148] Visām iesaistītajām pusēm (t.sk. sociālajiem partneriem) sadarbojoties, jāveido kvalitatīvu izglītību nodrošinošs un efektīvs izglītības iestāžu tīkls ar atbilstošu mācību, studiju un zinātniskās darbības kvalitāti, kura ietvaros izglītības iestādes un to dibinātāji efektīvi apsaimniekos resursus, prioritāti piešķirot ar mācību procesu tieši saistītām izmaksām.*
3. *Par rīcības virziena mērķa indikatoriem apakšsadaļā / “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība” lūdzam precizēt mērķa indikatoru [152] “Skolēnu skaits uz vienu pedagoga slodzi”. Saskaņā ar Eurostat datiem 2017. gadā vidēji pamatizglītībā bija 13,5 skolēnu uz vienu pedagogu, bet vidējā izglītībā 12,2 skolēnu. Vai, aprēķinot mērķa indikatora vērtību 2027. gadā, ir ņemti vērā šādi argumenti:*
 - Latvijas iedzīvotāju blīvums;
 - skolēnu un pedagogu skaita proporciju ietekmējošs faktors: 1.-6. klases skolēniem izglītības iestādes jānodrošina pēc iespējas tuvāk skolēnu dzīvesvietai;
 - no 2020. gada 1. septembra vispārējās izglītības iestādēs biežāk tiks integrēti izglītojamie ar speciālām vajadzībām, kas paredz mazāku skolēnu skaitu klasē un papildus atbalsta personālu kvalitatīvai iekļaujošas izglītības īstenošanai.
4. *Par rīcības virziena mērķa indikatoriem apakšsadaļā / “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība” lūdzam papildināt ar atbilstošu mērķa indikatoru [...] par*

augstākās izglītības bāzes finansējuma īpatsvaru no IKP (%). Vēršam uzmanību uz to, ka ir nepieciešams nodrošināt normatīvajos aktos noteikto finansējumu, lai sasniegtu NAP27 mērķi [149] - stiprināt augstākās izglītības kvalitāti un būtiskus resursus novirzīt augstākās izglītības izcilības veidošanai, atbalstot internacionalizāciju un resursu/programmu apvienošanu kopīgiem mērķiem, kā arī projektiem, veicinot pētniecības darbu augstskolās.

5. *Pie rīcības virziena “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība” rīcības virziena uzdevuma [155] lūdzam papildināt līdzatbildīgās institūcijas ar sociālo partneri izglītības nozarē Latvijas Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību (LIZDA).*
6. *Pie rīcības virziena “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība” rīcības virziena uzdevuma [156] lūdzam papildināt līdzatbildīgās institūcijas ar sociālo partneri izglītības nozarē LIZDA.*
7. *Par Rīcības virziena uzdevumu apakšsadaļā / “Izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība” [157] izteikt šādā redakcijā:
[157] “Vispārējās izglītības iestāžu mācību procesa kvalitātes paaugstināšana, ieviešot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu, efektīvu pedagogu metodiskā atbalsta sistēmu un ieguldījumu ziņā piešķirot prioritāti mācību procesam, kā arī efektīvizējot skolu tīklu, tai skaitā administrēšanas un uzturēšanas izmaksas (t.sk. energoefektivitāte)”. Pētījumi apliecina, ka vislielākā ietekme uz izglītojamo mācību sasniegumiem ir kvalitatīviem mācību līdzekļiem, mācību saturam un pedagogu profesionalitātei. Tādēļ būtiski ir veidot profesionālu un efektīvu metodiskā atbalsta sistēmu.*
8. *Par rīcības virziena mērķiem apakšsadaļā / “Izglītība ekonomikas izaugsmei” [163] “Mūsdienās sadzīvē, darba tirgū un uzņēmējdarbībā liela loma ir digitālajām prasmēm, tādēļ to apguve un pilnveidošana ir nepieciešama neatkarīgi no vecuma, iekļaujama un pastiprināma visos izglītības līmeņos un veidos, kā arī nepieciešama izglītības iestāžu un darba devēju izpratnes veidošana un iesaiste digitālo prasmju apguvē”. Lūdzam precizēt, kurā no rīcības virziena uzdevumiem ir ietverta pedagogu digitālo prasmju apguve.*
9. *Par Rīcības virziena uzdevumu apakšsadaļā / “Izglītība ekonomikas izaugsmei” [169] “Profesionālās izglītības iestāžu un koledžu prestiža celšana un pieejamības palielināšana, modernizējot mācību vidi un uzlabojot tās kvalitāti, nodrošinot uzņēmējspēju apguvi, izglītības procesa individualizāciju un darba vidē balstītas mācības, paplašinot sociālā atbalsta programmas, talantu attīstības iniciatīvas, kā arī īstenojot karjeras izglītības atbalsta un stratēģiskās komunikācijas pasākumus sadarbībā ar nozarēm”. Vēršam uzmanību, ka profesionālo izglītības iestāžu mācības vides modernizācijā iepriekšējā Eiropas Savienības (ES) fondu plānošanas periodā tika ieguldīti nozīmīgi finanšu resursi. Attiecīgi - nākamajā ES fondu 2021.-2027.gadam plānošanas periodā resursus būtu nepieciešams investēt profesionālās izglītības iestāžu pedagogu piesaistē un profesionālās kapacitātes stiprināšanā.*
10. *Pie rīcības virziena “Izglītības ekonomikas izaugsmei” rīcības virziena uzdevuma [169] lūdzam papildināt līdzatbildīgās institūcijas ar Sociālajiem partneriem.*
11. *Par rīcības virziena uzdevumu apakšsadaļā / “Pieaugušo izglītība” [173] izteikt šādā redakcijā:
[173] Pieaugušo intereses un iesaistes mūžizglītībā veicināšana, stiprinot kvalitatīvu un elastīgu pieaugušo izglītības piedāvājumu un paplašinot pieejamību, tam efektīvi izmantojot izglītības iestāžu resursus, veidojot prasmju fondus (t.sk. arī publiskajā sektorā), sekmējot darba devēju un nozaru ieguldījumu un nodarbināto motivāciju, nodrošinot t.s. otrās iespējas izglītību.*

12. *Iestrādāt punktus [186] un [187] sociālo partneru un to nozaru pārstāvju iesaisti rīcībpolitikas plānošanā, caur Nacionālo trīspusējās sadarbības padomi.*
13. *Sadaļā Rīcības virziens “Darbs un ienākumi” papildināt punktu [208] ar sekojošu teikumu:
[208] Veicināt gan trīspusējo, gan divpusējo sociālo dialogu un koplīgumu pārklājuma celšanu, ar mērķi nodrošināt iepriekš minēto, godīga un sociāli atbildīga darba tirgus attīstībai.*
14. *Apakšsadaļā Rīcības virziena mērķis / “Darbs un ienākumi” punktus izteikt sekojošā redakcijā:
[208] *Iespējas Latvijas iedzīvotājiem ar aktīvu līdzdalību iekļaujošā darba tirgū strādāt atbilstoši savām spējām mūsdienīgās augstas kvalitātes darba vietās un adekvāti iesaistīties sociālās aizsardzības sistēmā. Ar profesionālās dzīves kvalitātes paaugstināšanā darba vides kvalitātē balstītu darba dzīves ilguma pieaugumu celt ienākumus indivīda līmenī un tautsaimniecībā kopumā. Ar ienākumu pieaugumu un finanšu pratības celšanu motivēt iedzīvotājus zinoši pārvaldīt savus finanšu aktīvus (t.sk. samazinot parādu slogu un attīstot produktīvu uzkrāšanu). Veicot iepriekš minēto, pilnveidota sociālā dialoga ietvaros, sekmēt katra Latvijas iedzīvotāja labklājību.
[209] *Cilvēkkapitāls, tā kvalifikācija, pieejamība un atbilstība darba tirgus pieprasījumam ir ķēdes elementi ceļā uz augstāku produktivitāti un ekonomikas izaugsmi. Uzņēmumiem produktivitātes pieaugums dod iespēju vairāk nopelnīt un investēt, kā arī ilgtermiņā kopumā radīt vairāk jaunu darba vietu, savukārt darba ņēmējiem tam jārezultējas darba vietu kvalitātes pieaugumā – lielākās algās, drošākās darba vietās, vienlīdzīgās tiesībās, pienācīgā sociālajā aizsardzībā, veselības aizsardzībā u.c.***
15. *Apakšsadaļā Rīcības virziena uzdevumi / “Saliedētība” punktus izteikt sekojošā redakcijā:
[401] *Sabiedrības pašorganizēšanās, sadarbības un līdzdarbības prasmju un iespēju paplašināšana, jo īpaši attīstot jauniešu pilsonisko izglītību, iedzīvotāju līdzdarbību nevalstiskajās organizācijās un arodbiedrībās. valsts NVO fondu.**

Priekšsēdētāja

I. Vanaga

Avdejeva 27897771
irina.avdejeva@lizda.lv

Grīnfelde 29265476
anda.grinfelde@lizda.lv

Štefenhagena 29824554
dita.stefenhagena@lizda.lv